

RAKVERE PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA AINEKAVA

KÄSITÖÖ JA KODUNDUS III KOOLIASTE 7.KLASS

Õppe- ja kasvatusesmärgid

1. tunneb rahulolu praktilisest eneseteostusest; hindab tööd ja töö tegijat;
2. mõistab tehnoloogia arengut, näeb sellest tulenevaid muutusi töös ning nende mõju keskkonnale;
3. kavandab ja teostab oma ideid ning lahendab loovalt endale võetud ülesandeid;
4. võrdleb ja kasutab erinevaid materjale;
5. teab ohutu töötamise põhimõtteid ning järgib neid;
6. töötab meeskonnas ja tajub oma võimeid ühistöös;
7. lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;
8. tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana;
9. väärtustab ja hoiab rahvuskultuuri ning teadvustab oma kohta mitmekultuurilises maailmas.

Õppesisu	Lõiming teiste õppeainetega	Õpitulemus	Õppetegevused, metoodilised soovitused ja näited võimalikest tööülesannetest
Käsitöö (30 tundi)			
Materjalid (3 tundi) Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ja omadused. Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine. Töövahendite ja tehnoloogia valik	Loodusõpetus – Ained ja segud. Ainete omadused. Soojusjuhtivus. Soojusülekanne looduses ja inimtegevuses.	Otsib ülesannete täitmisel abi nüüdisaegsest teabelevist. Kirjeldab keemiliste kiud-ainete põhiomadusi, kasutus-alasid ning hooldustingimusi. Võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele.	Ülevaade tekstiilkiudainetest ja nende saamisest. Tutvumine lõngade ja kangastega. Erinevate kiudude ja nende omaduste praktiline võrdlemine. Roheline mõtteviis ja tekstiilmaterjalide kasutamine ning taaskasutamine.

sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine.		Kombineerib oma töös erinevaid materjale.	Ideede leidmine erinevate materjalide loominguliseks kombineerimiseks.
Rahvakunst Kudumine (17 tundi) Kudumine Eesti rahvakunstis. Käsitsi tehtava töö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Ringselt kudumine. Kirjamine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.	Ajalugu (8. kl) – Eesti talurahva eluolu 16-19 saj. Matemaatika – jaguvustunnused (2-, 3-, 5-, 9- ja 10-ga).	Koob kirjalist pinda ning koekirju koeskeemi kasutades. Koob ringselt. Tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid. Leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid.	Tutvumine silmuskoeliste esemetega Eesti rahvakunstis. Rahvusliku disainiga kaasaegsed kudumid. Kirjamine ja kirjakord, selle arvestamine ringselt kudumisel. Iseseisvalt kirja koostamine kasutades infotehnoloogilisi abimaterjale. Praktilise harjutusena erinevate koekirjade kudumine tingmärkide järgi. Kootud eseme kavandamine ja jõukohase kudumi valmistamine.
Õmblemine (14 tundi) Rõivaeseme õmblemine, mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele.	Matemaatika – pikkusühikud: cm, mm, m. Pikkusühikute suhted üksteisesse. Toll, vaks jt maailmas kasutatavad pikkusühikud. Geomeetrilised kujundid: ring,	Valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ning viimistlusvõtteid. Võtab lõikelehelt lõikeid, valib sobiva tehnoloogia ja õmbleb	Erinevate esemete seast endale õmblemiseks sobivaima leidmine, lõike võtmine ajakirjast ja selle kohandamine (vastavalt figuurile või materjalile). Õmblustöö tehnoloogiline

Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Õmblustöö viimistlemine.	sektor, ruut, kolmnurk, ristkülik.	endale rõivaeseme	järjekord ja abivõtete kasutamine(traageldamine, triikimine). Praktiline loovülesanne: Rõivaeseme valmistamine. Oma töö esitlemine.
Kodundus (20 tundi)			
Kodundus (6 tundi) Kuumtöötlemise viisid. Toiduainetes toimuvad muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Supid. Kuumtöödeldud järelroad.	Loodusõpetus: soojusülekanne, soola saamine, ainete lahustumine, mõõtmine. Põhjendab energiasäästu vajadust ning toob näiteid soojuskao vähendamise võimaluste kohta; Põhimõisted: sulamine, tahkumine, sulamistemperatuur, aurumine, keemine, keemistemperatuur kondenseerumine, destilleerimine,	Teab toiduainete kuumtöötlemise viise. Teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada. Valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi. Arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid.	Erinevad pliidid ja ahjud, seadmed, nende plussid ja miinused ning ohutus kasutamisel. Tutvumine kasutusjuhenditega. Kuumtöötlemise viisid. Mõisted keetmine, praadimine, küpsetamine, kupatamine, hautamine, röstimine, grillimine, friteerimine, paneerimine, blanšeerimine passeerimine. Supp kui tervislik ja soodne toit. Praktiline ülesanne: erinevate kuumtöödeldud toitade valmistamine, supi keetmine. Rühmatööna kuumtöödeldud järelroogade kohta esitluse koostamine.
Kodundus 4 tundi Maitseained ja roogade maitsestamine.	Bioloogia 9 kl – Haistmis – ja maitsmismeelega seotud organite ehituse ja talitluse seosed.	Tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi. Valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi.	Maitsetaimede ja vürtsidega tutvumine. Ülesanne: lõhna ja maitse järgi maitseainete tundmine. Soola ja suhkruga tervislikud

			kogused. Praktiline ülesanne: Valmistada, serveerida ja tutvustada mõne maa rahvusköögist tuntud rooga ning selle maitsestamisel kasutatud maitseaineid. (õpilased otsivad ise ka retsepti).
Kodundus 6 tundi Liha jaotustükid ja lihatoitud. Kalaroad. Soojad kastmed.	Bioloogia – imetajate, lindude, roomajate, kahepaiksete ja kalade osa looduses ja inimtegevuses.	Teab toiduainete kuumtöötlemise viise. Teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada. Valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi.	Sobivate liha jaotustükkide valimine toidu valmistamisel. Tutvumine liha valikuga kohalikus kaupluses. Liha vasardamine, paneerimine. Kalade äratundmismäng. Kala kui väärtuslik toiduaine. Praktiline ülesanne: liha või kalatoidu valmistamine, sooja kastme valmistamine. Toitude maitsestamine.
Kodundus (4 tundi) Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Meeskonna juhtimine. Suurema	Matemaatika – protsendi mõiste. Terviku leidmine protsendi järgi Jagatise väljendamine protsentides. Tekstülesannete lahendamine võrrandite abil. Inimeseõpetus (8 kl) – toitumise mõju tervisele. Toitumist mõjutavad tegurid. Bioloogia (9. kl) – Organismi energiavajadust mõjutavad tegurid.	Teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele ning põhiliste makro- ja mikrotoitainete vajalikkust ja allikaid. Analüüsib toiduainete toiteväärtust ja hindab nende kvaliteeti. Analüüsib menüü tervislikkust, koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü. Arvestab rühmaülesannete täitmisel kaasõpilaste arvamuste ja	Mõttekaardi koostamine: Mis on tervislik toit? Tasakaalustatud ja mitmekülgse päevamenüü koostamine, kasutades internetipõhiste tervisliku toitumise keskkondade abi. Toitainelise koostise arvutamine, toidu maksumuse kalkuleerimine erinevaid tekstülasandeid lahendades. Praktiline ülesanne: erinevate

projekti läbiviimine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni.	Tervislik toitumine. Bioloogia – valkude, rasvade, süsivesikute, vitamiinide, mineraalainete ja vee ülesanded inimorganismis ning nende üle- või alatarbimisega kaasnevad probleemid. Neerude, kopsude, naha ja soolestiku osa jääkainete eritamisel, tervisliku toitumise põhimõtted.	hinnangutega. Kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid. Kalkuleerib toidu maksumust.	lisainete siasaldus minu lemmiktoiduainetes.
Projektöpe (16 tundi)			
MOEPÄEVA/ KOHVIKU KORRALDAMINE Meeskonna juhtimine. Suurema projekti läbiviimine alates ürituse koostamisest ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni. II PÄRLITÖÖD	Inimeseõpetus (6. kl) – Tõhusad sotsiaalsed oskused: üksteise aitamine, jagamine, koostöö ja hoolitsemine. (7 kl) – erinevad grupid ja rollid.		Lähteülesanne: koostada 1 päeva tegevused koolis läbi moe ja lõpuks viia läbi moešõu / koostada 1 päevane tervisliku toiduvalikuga kohvik.

Konstrueerib näidete varal ja valmistab ehtekomplekt.			

HINDAMINE

Hinnatakse:1)teadmisi

2)loovat tegevust

3)teadmiste ja oskuste rakendamist iseseisvas praktilises töös

4)valminud tarbeeset tervikuna

5)õigete töövõtete kasutamist

6)iseseisva töö tulemuslikkust

HINDAMISE VORMID

Tunnis kasutatakse järgmisi hindamisvorme

Hinne tunnis tehtud töö eest

Hinne töö eest tööjuhendiga, õpikuga

Test

Hinne valmistatud eseme eest

HINDAMISE PÕHIMÕTTED

Tunnis hinnatakse

Õpilase õpitaset

Õpilase poolt omandatud oskusi

Õpilase individuaalset arengut

Õpilase osalemist õpiprotsessis, suhtumist ja õpivalmidust

KASUTATAV ÕPPEKIRJANDUS

Käsitööõpik 7.-8.kl

Kodundus 7-9.kl

Kulinaaria Riiklik eksami- ja kvalifikatsioonikeskus

Kiiresti ja maitsvalt

Tikkimine Liia Laanpere, Heli Raidla

Tikime Olga Soone

Õmblemine Liivia Kivilo

jne.